

Oponentský posudek disertační práce Mgr. Kristýny Vysloužilové
„Legitimita médií veřejné služby v 21. století : role analýzy publika“

Autorka si zvolila pro svoji disertační práci nepochybně aktuální téma. V práci reaguje na vývoj mediální scény, na níž – jak ostatně sama uvádí – média veřejné služby – soupeří o pozornost nejen s řadou komerčních médií, ale i narůstajícím množstvím online platforem. A to navíc za situace, kdy u nás došlo k nevídané koncentraci mediálního vlastnictví v rukou několika miliardářů.

Struktura předložené práce odpovídá jejím cílům, které autorka stručně formuluje v úvodní části. A tak se nejprve zabývá klíčovými pojmy (Terminologický rámec, Koncept legitimacy organizací, Média veřejné služby).

Zde se svrchovanou znalostí zahraničních pramenů prezentuje tyto pojmy a pokud jde o charakteristiku médií veřejné služby, poukazuje stručně i na jejich vývoj na příkladu BBC a u nás, kdy konstituování duálního systému představovalo součást procesu tranzitu k demokratickému a právnímu státu. Pozornost věnuje autorka i normativnímu vyjádření některých těchto pojmů, které obsahuje jak evropská legislativa (Rada Evropy, EU), tak i naše mediální právo. Média veřejné služby pak také oprávněně spojuje s politickým systémem liberální demokracie.

Teprve poté, co se s těmito klíčovými pojmy dostatečně vypořádá, autorka přechází k praktické části, která představuje jádro práce a zároveň je jejím vlastním přínosem ke zvolenému tématu, tedy legitimitě médií veřejné služby v 21. století.

Analyzuje základní faktory ohrožující legitimitu médií veřejné služby, přičemž za ně považuje na jedné straně nové komunikační technologie, na straně druhé aktuální společenské změny, jejichž projevem jsou i změny v potřebách a preferencích publika.

Autorka naštěstí nezůstává u konstatování ohrožené legitimacy médií veřejné služby, ale nabízí i prostředek jejího permanentního obnovování. Ten spočívá zejména ve zpětné vazbě, kterou může zajistit co nejdříve zkoumáním publika. To autorka dokládá pomocí obsahové analýzy výročních zpráv médií veřejné služby. Výzkumný vzorek přitom zahrnoval 55 zástupců médií veřejné služby z 41 evropských zemí. Byť analýza nakonec ukázala, že jen malá část médií se ve svých rozborech zabývá socio - demografickými charakteristikami publika, tak tento výsledek neodradil autorku od provedení vlastního pilotního kvantitativního výzkumu provedeného online na reprezentativním vzorku české populace. (Spíše byl asi motivací pro jeho realizaci.)

Díky obsahové analýze i vlastnímu výzkumu mohla proto autorka formulovat doporučení pro analýzu vztahů médií veřejné služby a jejich publika a ve svých důsledcích pro zabezpečení jejich legitimacy.

K vlastnímu textu nemám žádné zásadní připomínky. Snad data o poslechovosti ČR či sledovanosti ČT mohla být aktuálnější. Autorka prokázala, že se ve zvolené problematice velmi dobře orientuje, vychází z relevantních dat a je schopna je analyzovat a činit z nich vlastní závěry.

Předložená práce má velmi dobrou formální úroveň. Obsah kapitol odpovídá jejich názvu. Celý text je členěn logicky a tím potvrzuje autorčinu snahu o systematické a komplexní uchopení celého tématu. K přehlednosti práce přispívají i četné tabulky.

V rámci obhajoby očekávám odpověď autorky na otázku, jak prosadit u našich médií veřejné služby její doporučení (viz Závěr práce), která by přispěla k obhajobě jejich legitimacy, resp. vedla ke korekci při „vychylování“ jejich legitimacy.

Autorka prokázala schopnost samostatné tvůrčí práce a nepochybně splňuje požadavky standardně kladené na disertační práce.

V Brně dne 1.3.2021

Doc. JUDr. Jiří Kroupa, CSc.